

TEKI ŹRÓDŁOWE

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego
w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Odział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliciliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1981, listopad 26 Informacja

*AP Legnica, KW PZPR, sygn. 749
maszynopis*

Informacja o przebiegu zebrań partyjnych w województwie legnickim.

Wiodącym tematem trwających obecnie zebrań partyjnych są problemy dotyczące powołania Frontu Porozumienia Narodowego oraz aktualna sytuacja w kraju i województwie. Do chwili obecnej odbyło je ponad 30% POP i OOP. Frekwencja na zebraniach kształtuje się w granicach 5–85%.

Idea powołania Frontu Porozumienia Narodowego spotkała się wszędzie ze zrozumieniem i poparciem. Nie oznacza to oczywiście, że we wszystkich środowiskach jest ona przyjmowana bezkrytycznie. Powszechnie wskazuje się na konieczność szybkiego działania w tej sprawie. Zgłasza się też pytania dotyczące organizacji i zasad działalności FPN, tak na szczeblu centralnym, jak i wojewódzkim. Często są głosy mówiące, że „Wystąpienie Biura Politycznego” – stanowi nowy krok w zakresie konsultowania decyzji z członkami partii. Notuje się również stwierdzenia typu: „jest to manewr taktyczny, mający na celu odwrócenie uwagi partii od problemów dnia codziennego”. Na wielu zebraniach wskazuje się na potrzebę zorganizowania telewizyjnych dyskusji oraz nasilenia publikacji na temat idei powołania FPN, gdyż – zdaniem członków PZPR – pozwoli to skutecznie przeciwstawić się kampanii „Solidarności” torpedującej tę propozycję.

Wyrażane są również obawy czy idea powołania FPN nie stanie się jeszcze jedną deklaracją bez pokrycia oraz czy „Solidarność” zaakceptuje sformułowany program.

Dotychczasowy przebieg zebrań wskazuje, że członkowie partii oczekują na szybkie działania na rzecz sfinalizowania idei FPN, głównie na szczeblu centralnym, gdyż pozwoli to na bardziej konkretne działania w tym zakresie w terenie.

Na zebraniach partyjnych wyrażane jest głębokie zaniepokojenie aktualną sytuacją w kraju, a zwłaszcza nasilającą się akcją strajkową. Towarzysze zgłaszają różnorodne propozycje rozwiązania tego problemu. Notuje się na przykład stwierdzenia: „rząd już dawno powinien sięgnąć do środków, które zapobiegłyby strajkom”, „jeśli nie pomagają apele, skorzystać należy z środków ostrzejszych do stanu wyjątkowego włącznie”, „ataki na ustrój, partię i państwo to działania wrogie”, „jeżeli nie można realizować linii porozumienia, trzeba przyjąć linię przesilenia i zaprowadzić rządy silnej ręki”. Dość powszechnie (szczególnie na wsi) wnioskuje się o czasowe zawieszenie prawa do strajku. Szczególnie negatywnie w środowisku wiejskim oceniany jest strajk studentów. Zgłaszane są propozycje czasowego zawieszenia działalności uczelni i skierowania studentów do pracy fizycznej.

Na zebrania partyjne powróciła ponownie sprawa rozliczeń członków byłych władz partyjnych i państwowych. Panuje powszechna opinia, że przygotowane obecnie procesy dotyczą głównie osób drugorzędnych. Wyrażane są jednocześnie obawy czy rozliczenia zostaną zamknięte do końca grudnia br. i czy objęci nimi zostaną główni sprawcy kryzysu. Z całą mocą podkreśla się, że ludzi nie satysfakcjonują nałożone kary partyjne – domagają się wyroków sądowych.

Członkowie partii z goryczą pytają: „dlaczego władze centralne nie mogą zrozumieć tego, że dopóki nie zostaną ukarani byli skompromitowani decydenci, partia nie odzyska wiarygodności i autorytetu”.

Nadal krytycznie ocenia się informację partyjną i oddziaływanie KC na środki masowego przekazu, głównie TVP. Stwierdza się, że źródła przedłużającego się kryzysu leżą również i w braku rzeczowej, wiarygodnej oraz szybkiej informacji. Na zebraniach z rozgoryczeniem podaje się przykłady dezinformacji, przemilczeń i półprawd, które nie budują autorytetu członków PZPR wśród bezpartyjnych, a wręcz przynoszą szkodę partii (np. Lubogóra, kopalnia „Sosnowiec”, sprawy pracowników PSW „Ruch”, płk Skopienko, mieszkanie ob. Grudnia itp.).

Bardzo dużo opinii krytycznych – zarówno w mieście jak i na wsi – wywołuje sprzedaż wiązana. Padają nawet zarzuty, że „zarządzenie to zostało wprowadzone po to, by skłócić miasto ze wsią oraz wewnątrz wieś”. Mówi się, że decyzja taka nie byłaby przyjęta, gdyby posłuchano od dawna zgłaszanych przez organizacje partyjne wniosków dotyczących wprowadzenia sprzedaży maszyn rolniczych w zamian za wszystkie produkty rolne. Mówi się: „decyzje te doprowadzą do ruiny hodowlę”, „co będzie w następnych miesiącach, jeżeli rolnicy pozbędą się materiału reprodukcyjnego, często pod naciskiem dzieci z miasta zainteresowanych zakupem mebli, pralki czy telewizora”.

W kontekście spraw zaopatrzenia rynku i zbliżającego się terminu wdrożenia reformy gospodarczej mówi się o potrzebie nasilenia kontroli zakładów pracy, ponieważ istnieje uzasadniona obawa, że wiele jednostek magazynować będzie gotowe wyroby po to, by sprzedać je po korzystniejszej cenie w 1982 roku.

Prawie na każdym zebraniu partyjnym podnoszona jest kwestia reglamentacji. Od dłuższego już czasu – o czym informowaliśmy wielokrotnie – wnioskuje się o ujednoczenie reglamentacji w kraju. Padają nawet stwierdzenia: „głosy członków partii nie są brane pod uwagę, reglamentacja zostanie ujednoczona wtedy, jeżeli weźmie się za to «Solidarność»”.

Wiele niepokoju budzą działania ekstremalnych sił „Solidarności”. Członkowie partii domagają się zaprezentowania sylwetek przywódców i doradców. Krążą bowiem pogłoski, że wielu z ekspertów pełniło w przeszłości (głównie w latach 50-tych) odpowiedzialne funkcje partyjne i państwowe. Proponuje się wykorzystać do tego celu środki masowego przekazu, a w szczególności telewizję.

Na zebraniach partyjnych coraz częściej pojawiają się postulaty dotyczące nasilenia kontaktów członków kierownictwa KC nie tylko z załogami dużych zakładów pracy. Oczekuje się na robocze – często nieoczekiwane – krótkie wizyty w różnych środowiskach i regionach kraju. Dość powszechnie zgłaszana jest potrzeba wystąpienia przed kamerami TVP I Sekretarza KC PZPR.

Na podstawie dotychczas odbytych zebrań partyjnych należy stwierdzić, że „Wystąpienie BP KC PZPR” wywołało duże zainteresowanie i ożywienie w pracy podstawowych ogniw partii. Nie oznacza to jednak, że powszechnie przewyciężona została apatia i niewiara w skuteczność działań. Warunkiem odbudowania autorytetu partii i jej ofensywności jest – jak stwierdza się na zebraniach partyjnych – konsekwentna realizacja uchwał i podjętych decyzji.

Kierownik Wydziału Organizacyjnego
Jerzy Świdorski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom I
Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: „Karnawał wolności”, czy walka o szacunek i godność. Zagłębie Miedziowe w okresie „pierwszej Solidarności”, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023